

Datum: 10.05.2019

Medij: Srpska ekonomija

Rubrika: Intervju

Autori: Marija Zorić

Teme: Švajcarski projekat "Reforma poreza na imovinu"; Aleksander Grunauer

Napomena:

Površina: 931

Naslov: VAŽNA JE KULTURA PLAĆANJA POREZA

Strana: 22,23

INTERVJU

ALEKSANDER GRUNAUER, direktor švajcarskog projekta „Reforma poreza na imovinu“, koji Vlada Švajcarske sprovodi uz podršku ministarstava finansija i državne uprave i lokalne samouprave Srbije

VAŽNA JE KULTURA PLAĆANJA POREZA

U proteklih šest meseci ukupno 325 popisivača išlo je od vrata do vrata u 44 opštine u Srbiji kako bi ustanovilo u kojoj se meri broj i kvadratura nekretnina na terenu poklapaju sa zvaničnom evidencijom o porezu na imovinu koji vlasnik plaća. Kakvi su rezultati?

piše: Marija Zorić

Pre samo pet godina istraživanje nemačkog GIZ-a pokazalo je da poreznici u Srbiji „ne vide“ svaku četvrtu kuću, a na nekretnine koje nisu u evidenciji ne mogu da naplate porez na imovinu. Lokalne samouprave, u čiju se kasu sliva taj prihod, pokušale su u međuvremenu da promene tu neslavnu praksu. Sve se češće pominje i ideja o referendumu na kome bi se građani izjasnili o tome u koje će svrhe odlaziti njihov novac u infrastrukturnom razvoju opštine. O tome koliko je takav scenario realan, ali i o značaju plaćanja poreza na lokalnom nivou, za *Srpsku ekonomiju* govori Aleksander Grunauer, direktor švajcarskog projekta „Reforma poreza na imovinu“, koji Vlada Švajcarske sprovodi uz podršku ministarstava finansija i državne uprave i lokalne samouprave Srbije.

U proteklih šest meseci, kaže, ukupno 325 popisivača išlo je od vrata do vrata u 44 opštine u Srbiji da bi se pobrinulo da se broj i kvadratura nekretnina na terenu slože s bro-

jem kvadrata koje vlasnik plaća kroz porez na imovinu.

Kakvi su preliminarni rezultati?

– Zasada već znamo da, na primer, prosečno povećanje površine za oporezivanje u Čupriji iznosi oko 23 odsto, dok je naplata poreza na imovinu 2018. bila za 25 odsto veća nego 2017. U toj opštini radilo je šest popisivača. U Srbobranu su četiri popisivača obišla više od 4.000 domaćinstava, što je donelo novih 20.000 kvadrata na koje će biti naplaćivan porez. U Vranju je radilo 16 popisivača koji su obišli isto toliko mesnih zajednica. Rezultat je 5.840 podnetih poreskih prijava, a ukupna novoupisana površina iznosi 426.850 kvadrata.

Da li biste rekli da škripi zakon ili problem vidite na drugom mestu?

– U istraživanju koje smo nedavno sproveli na uzorku od 1.540 ispitanika iz 44 opštine, njih 76 odsto izjasnilo se da je redovno

Datum: 10.05.2019

Medij: Srpska ekonomija

Rubrika: Intervju

Autori: Marija Zorić

Teme: Švajcarski projekat "Reforma poreza na imovinu"; Aleksander Grunauer

Napomena:

Površina: 931

Naslov: VAŽNA JE KULTURA PLAĆANJA POREZA

Strana: 22,23

„Naš projekat završava se u martu 2021. i voleo bih da tada vidim da je sređeno više od 90 odsto baza podataka o nekretninama, da je stepen naplate poreza na imovinu veći od 95 odsto i da lokalne samouprave tako prikupljen novac troše u dogovoru s građanima“

plaćanje poreza na imovinu važno za razvoj opštine u kojoj žive. Raduje me što vidim da postoji svest ljudi o značaju plaćanja poreza i mislim da je zakonsko rešenje dobro, ali primena uvek može biti bolja. Situacije u kojima, recimo, ja platim porez, a komšija ne, dovode do toga da se posle nekog vremena zapitam zašto bih samo ja plaćao, posebno kad vidim da ima onih koji to ne rade, a ne snose posledice. Zato je primena zakona važna.

Čini se da je poruka lokalnih samouprava da porez na imovinu mora da se plati. I to je u redu. Ali šta ćemo s drugom stranom? Kako stimulisati građane da urade pravu stvar?

– Zakon je takav svuda u svetu, porez mora da se plati. Zakonska obaveza lokalnih samouprava od sredine juna prošle godine jeste da što više uključe građane u odlučivanje o tome kako će se potrošiti novac od poreza na imovinu.

Kako taj deo funkcioniše u praksi?

– U 44 opštine s kojima radimo, moram priznati, rezultati nisu sjajni. Imamo svega deset-petnaest lokalnih samouprava koje se trude da što više motivišu građane da iskažu svoje interese. Moj utisak je da ostale to rade samo da bi ispunile zakonsku formu. A razgovor između opština i građana veoma je važan, jer kada ljudi znaju na šta se troši njihov novac od poreza, onda to stvara kulturu plaćanja umesto traženja načina da se obaveza izbegne.

Obaveza lokalnih samouprava je da uključuju građane i u odlučivanje o trošenju opš-

tinskog budžeta, dela za investicije.

– S jedne strane, tačno je da lokalne samouprave imaju tu zakonsku obavezu, ali u praksi to do sada i nisu radile. Nemaju dovoljno iskustva i ne snalaze se najbolje. S druge strane, imamo građane koji smatraju da to za njih nije relevantno. Mi pokušavamo da organizujući radionice s predstavnicima opština nađemo rešenje koje bi svima odgovaralo. Danas stalno držimo telefon u rukama, možda je mobilna aplikacija rešenje. Naravno, potrebno je i da prođe vreme dok se svi pomalo ne uhodaju.

Da li u tom smislu nešto možemo da „prepišemo“ od Švajcaraca?

– Razlika je u tome što u Švajcarskoj aktivno uključivanje građana u odlučivanje u lokalnim samoupravama ima tradiciju dugu 150 godina, i normalno je da to sada funkcioniše. Više nije potrebno animirati građane da se uključe, jer svi znaju koliko treba potpisati da bi se organizovao referendum. I na referendumima o nekim lokalnim pitanjima izlaznost je uvek velika. S druge strane, opštine u Srbiji moraju da se bave animiranjem. Možda bi trebalo da ponude građanima da biraju između pet velikih projekata poput rekonstrukcije doma kulture, vrtića, celog parka... Kod tako velikih projekata tačno se vidi kuda je otišao novac koji su građani dali za porez i mislim da ljude to motivise da plaćaju i dalje.

Glasate li vi u Švajcarskoj na lokalnim referendumima?

– Trenutno mi je ukinuto pravo da odlučujem o tome šta treba mojoj lokalnoj zajednici. Dok sam živio tamo, redovno sam glasao. Ali u Srbiji sam više od deceniju i glasam samo na izborima na republičkom nivou. Građani koji nisu državljanin Švajcarske, a žive tamo određeni broj godina, imaju pravo da glasaju o pitanjima koja se tiču lokalnih zajednica.

Kad se podvuče crta, šta je glavna korist za građane?

– Građani, ali i privreda, trebalo bi da dobiju bolje usluge od svojih lokalnih samouprava. A oni to mogu da rade samo ako imaju dovoljno novca da sve finansiraju. Naš projekat završava se u martu 2021. i voleo bih da tada vidim da je sređeno više od 90 odsto baza podataka o nekretninama, da je stepen naplate poreza na imovinu veći od 95 odsto i da lokalne samouprave tako prikupljen novac troše u dogovoru s građanima. ■

MILION FRANAKA ZA PET NAJBOLJIH OPŠTINA

Ostajete li pri obećanju da ćete ozbiljno nagraditi opštine koje su najuspešnije u naplati poreza?

– Zasada imamo samo preliminarne rezultate. Krajem maja – početkom juna, trebalo bi sve da završimo. Pet najuspešnijih opština, koje su uspele da najviše prošire obuhvat naplate poreza na imovinu, podeliće bespovratni nagradni fond od milion franaka. To je poklon od Vlade Švajcarske, ali pod uslovom da se sve potroši na infrastrukturne projekte.

